

Biroul permanent al Senatului

Bp. 575 / 14.01.2022

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr.504/2002

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr.504/2002 (b575/15.12.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/6325/21.12.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D1120/21.12.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46 alin.(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea Legii audiovizualului nr.504/2002. Astfel, inițiatorii propun ca „în cadrul difuzării în serviciile de televiziune și radiodifuziune a programelor realizate în perioade totalitare, să se asigure informarea populației asupra faptului că acele producții au fost realizate într-o perioadă în care libertatea de exprimare nu era garantată”. Totodată, prin proiect se propune introducerea unui nou domeniu care poate fi reglementat prin decizii ale Consiliului Național al Audiovizualului, respectiv „protecția populației împotriva politicilor care promovează, direct sau indirect, ideologii totalitare”.

Prin conținutul său normativ, propunerea face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.117 alin.(3) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

Menționăm faptul că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Semnalăm că Legea nr.504/2002 prevede, la art.17 alin.(3), obligația consultării Consiliului Național al Audiovizualului *„cu privire la toate proiectele de acte normative prin care se reglementează activități din domeniul audiovizual ori în legătură cu acesta”*.

3. Ca **observație generală**, semnalăm faptul că propunerea legislativă este lipsită de previzibilitate și claritate, întrucât nu rezultă cu precizie care este perioada în care *„libertatea de exprimare nu era garantată”* și nici dacă textul propus vizează și programele realizate în alte țări, așa cum s-ar putea deduce din formularea generală a acestuia.

Astfel, în timp ce în cuprinsul propunerii legislative se menționează programele **„realizate în perioade totalitare”**, producțiile **„realizate într-o perioadă în care libertatea de exprimare nu era garantată”** sau producțiile realizate **„în condiții social-politice care nu permiteau libertatea de creație și de exprimare”**, anexa nr. 1 propusă de inițiatori face referire la **„producțiile audiovizuale realizate înainte de Revoluția din decembrie 1989”**, ceea ce ar putea induce ideea că sunt avute în vedere producțiile românești. Totodată, pentru asigurarea previzibilității normei, recomandăm definirea expresiei **„ideologii totalitare”**, astfel încât identificarea acestor ideologii să fie clară și să nu lase loc unor aprecieri discreționare. În acest sens, precizăm că art.1 din Legea nr.504/2002 definește o serie de termeni și expresii folosite în cuprinsul legii, cu scopul asigurării unei aplicări unitare a prevederilor acesteia.

Menționăm că, în jurisprudența sa, de exemplu **Decizia nr.887/2020**, Curtea Constituțională a reținut că *„orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea*

numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat”.

4. În ceea ce privește propunerea de inserare a unor semne de avertizare pentru toate programele audiovizuale realizate într-o perioadă în care „libertatea de exprimare nu era garantată”, **doar pe baza criteriului realizării acestora într-o astfel de perioadă**, este de analizat dacă, în forma propusă, norma respectivă nu afectează obligația mijloacelor de informare în masă de a asigura **informarea corectă a opiniei publice**, prevăzută la art.31 alin.(4) din Constituție, în condițiile în care inițiatorii precizează în expunerea de motive că propunerea legislativă „are în vedere inserarea însemnului C (cenzură) asupra producțiilor de televiziune și radiodifuziune realizate în perioadele totalitare”. Considerăm că marcarea propusă ar putea avea drept consecință **asimilarea tuturor programele audiovizuale produse într-o astfel de perioadă ideii de cenzură**, chiar dacă unele dintre acestea, prin conținutul lor, ar realiza o informare corectă a publicului.

5. La **pct.1 al art.I, partea dispozitivă** va debuta astfel: „1. La articolul 17 alineatul (1) litera d), după ...”.

Referitor la norma propusă pentru noul **pct.14**, având în vedere că furnizorii de servicii media audiovizuale se adresează unui anumit public și nu întregii populații, sugerăm înlocuirea cuvântului „populației” cu termenul „**publicului**”.

Totodată, pentru conformitate cu exigențele normative, norma propusă pentru pct. 14 se va reda *între ghilimele*, observație care se va aplica în mod corespunzător tuturor situațiilor similare din proiect.

6. La **pct.2, partea dispozitivă** va debuta astfel: „2. La articolul 29 alineatul (1), după litera i)...”.

7. La **pct.3, partea dispozitivă** va fi reformulată astfel:

„După art.42⁴ se introduce un nou capitol, capitolul III⁶, alcătuit din articolele 42⁵-42⁷, cu următorul cuprins:

„**Capitolul III⁶ – Protecția publicului împotriva ideologiilor totalitare**

Art. 42⁵. - ...”

Referitor la sintagma „perioadă în care libertatea de exprimare nu era garantată”, facem precizarea că art.28 al Constituției din 1965 prevedea că „*cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a*

mitingurilor și a demonstrațiilor”. Norme similare erau prevăzute și în Constituția din 1952. Prin urmare, sugerăm reformularea sintagmei respective.

Totodată, fără a ne pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative propuse, este de analizat dacă în cazul radiodifuziunii sonore nu ar trebui specificat momentul în care se realizează citirea textului, iar în cazul televiziunii momentul și durata de afișare a acestuia.

8. Referitor la anexa nr. 1, având în vedere că anexa la Legea nr.504/2002 include tot un semn de avertizare, și anume simbolul distinctiv al persoanelor cu deficiențe de auz, sugerăm soluția modificării și înlocuirii acesteia și nu introducerea unei anexe suplimentare. În acest fel, noua formă a anexei ar cuprinde atât simbolul distinctiv al persoanelor cu deficiențe de auz, cât și simbolul vizual al faptului că programul audiovizual a fost realizat într-o „perioadă în care libertatea de exprimare nu era garantată”.

În cazul însușirii acestei observații, la art.I este necesară introducerea unui punct nou, **pct.4**, cu următorul cuprins:

„4. Anexa se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezenta lege.”

9. Precizăm că, în cazul în care propunerea de modificare și înlocuire a anexei Legii nr.504/2002 nu este însușită de către inițiatori, intervenția legislativă este doar de natura completării, cu următoarele consecințe:

9.1. În ceea ce privește titlul, acesta va fi reformulat astfel:

„Lege pentru completarea Legii audiovizualului nr.504/2002”.

9.2. Sintagma „se modifică și se completează după cum urmează”, din cadrul părții introductive a art.I, va fi redată sub forma „se completează după cum urmează”.

9.3. La art.I este necesară introducerea unui punct nou, pct.4, cu următorul cuprins:

„4. După anexă se introduce o nouă anexă, anexa nr.2, al cărei conținut este prevăzut în anexa la prezenta lege.”

În acest caz, anexa va fi marcată astfel:

**„ANEXĂ
(Anexa nr. 2 la Legea nr. 504/2002)”**

iar norma de trimitere la anexa nr.2, prevăzută în finalul art.42⁷, va fi redată „...conform anexei nr.2 care face parte integrantă din prezenta lege”.

10. Referitor la norma preconizată pentru **art.II**, sugerăm reformularea acesteia, potrivit uzanțelor normative, astfel:

„În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Consiliul Național al Audiovizualului va modifica în mod corespunzător Decizia nr.220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.174 din 11 martie 2011.”

11. Având în vedere intervențiile legislative preconizate prin prezentul proiect, dar și intervențiile legislative suferite până în prezent de Legea audiovizualului nr.504/2002, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu art.70 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, propunem introducerea în finalul actului supus avizării a unui articol distinct, **art.III**, al cărui conținut să prevadă republicarea, având următoarea formulare, după cum intervenția legislativă este de natura *modificării și completării* sau doar de natura *completării*:

„**Art.III.** - Legea audiovizualului nr.504/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.534 din 22 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu **cele/completările** aduse prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare”.

PREȘEDINȚE
Florin IORDACHE

București
Nr.35/13.01.2022

L. nr. 504/2002

M. Of. nr. 534/22 iul. 2002

Legea audiovizualului

- 1 promulgată prin D. nr. 681/2002 M. Of. nr. 534/22 iul. 2002
Decret pentru promulgarea Legii audiovizualului
- 2 modificări prin L. nr. 591/2002 M. Of. nr. 791/30 oct. 2002
Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor
înlocuiește denumirea „Autoritatea Națională de Reglementare în Comunicații” cu denumirea „ Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației”
- 3 modificări prin L. nr. 402/2003 M. Of. nr. 709/10 oct. 2003
Lege privind modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002
modifică art.1 lit. d), art.2 alin. (3) și (4), art.6 alin. (4), art.11 alin. (5), (7) și (8), art.14 alin. (1) și (3), art. 15 alin. (5) - (7), art. 35 alin. (1), art. 44 alin. (10), art. 49 lit. a), art.75 alin. (3) lit d), art.78, art.88 alin. (1), art. 91 alin. (1) și (2), art.93, art.94, art.95, art.96 alin. (1), art.97 alin. (1); introduce alin. (8) la art. 15, lit.c_1) la art. 57, art. 95_1, art.95_2, alin. (1_1) la art. 96; abrogă art. 54 lit.h), art. 90 alin. (1) lit.g).
- 4 modificări prin O.U.G. nr. 123/2005 M. Of. nr. 843/19 sep. 2005
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe
aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 329/2006 M. Of. nr. 657/31 iul. 2006
abrogă art. 96 alin. (1) lit. c)
- 5 modificări prin O.U.G. nr. 3/2006 M. Of. nr. 133/13 feb. 2006
Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii audiovizualului nr. 504/2002
aprobată cu completări prin L. nr. 197/2006 M. Of. nr. 453/25 mai 2006
modifică art.75 alin.(2); abrogă art.95 alin.(3)
- 6 modificări prin L. nr. 197/2006 M. Of. nr. 453/25 mai 2006
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/2006 pentru modificarea Legii audiovizualului nr. 504/2002
aprobă cu completări O.U.G. nr. 3/2006 și modifică art. 95 alin. (1) partea introductivă
- 7 completat prin L. nr. 364/2007 M. Of. nr. 898/28 dec. 2007
Lege pentru completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002
introduce alin.(1_1) la art.5, art.91_1
- 8 completat prin L. nr. 116/2008 M. Of. nr. 384/21 mai 2008
Lege pentru completarea art. 89 din Legea audiovizualului nr. 504/2002
introduce lit. d) la art. 89

⁹ modificări prin O.U.G. nr. 181/2008 M. Of. nr. 809/3 dec. 2008
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii
audiovizualului nr. 504/2002
aprobată cu modificări și L. nr. 333/2009 M. Of. nr. 790/19 nov. 2009
completări prin

modifică art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5,
art. 6, art. 10, art. 16 alin. (1), art. 17 alin.
(1) lit. a), c) și d), alin. (3) și (4), art. 18
alin. (4), art. 23, art. 25, art. 27, art. 28
alin. (4), (5) și (7), art. 29, art. 31, art. 34
alin. (1) și (4), art. 35, art. 36, art. 37, art.
38, art. 39, art. 43 alin. (1) și (2), art. 44,
art. 46, art. 48, art. 49, art. 50, art. 51, art.
52, art. 54, art. 55 alin. (1) și (3), art. 56
alin. (1), art. 57 alin. (1) lit. a)-c), art. 58
alin. (2), art. 59, art. 60, art. 61 alin. (3),
art. 62 alin. (1) și (4), art. 63, art. 64, art.
65, art. 66, art. 73, art. 74 alin. (3) și (4),
art. 76, art. 82 alin. (1) și (2), art. 85 alin.
(4) și (5), art. 86, art. 88, art. 90 alin. (1) și
(2), art. 91, art. 93 alin. (1) și (3), art. 95_1
partea introductivă, art. 96 alin. (1) și (4);
introduce art. 1_1, art. 26_1, titlul unui
nou capitol, Cap. III_1 după art. 26_1, titlul
unui nou capitol, Cap. III_2 după art. 38,
art. 39_1, titlul unui nou capitol, Cap. III_3
după art. 39_1, alin. (5) la art. 74, art.
75_1, alin. (2) și (3) la art. 84, alin. (10) la
art. 85, mențiunea privind transpunerea
normelor comunitare, după art. 99;
abrogă art. 30, art. 33, art. 42, art. 91_1,
art. 96 alin. (1_1)

¹⁰ modificări prin L. nr. 330/2009 M. Of. nr. 762/9 nov. 2009
Lege-cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din
fonduri publice

la data de 12 nov. 2009, abrogă art. 98
alin. (2) liniuța a 2-a

(v. D.C.C. nr. 1615/2011 - M. Of. nr. 99/8 feb. 2012; Decizia I.C.C.J. nr. 11/2012 - M. Of. nr. 734/31 oct. 2012 (art. 30))

11 modificări prin	L. nr. 333/2009 M. Of. nr. 790/19 nov. 2009 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 181/2008 pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002	<p><i>aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 181/2008 și modifică art. 1 pct. 1, 9, 17, 31, 34-37, art. 3 alin. (3), art. 10 alin. (3) lit. g), i) și l), alin. (5), art. 17 alin. (1) lit. d) pct. 3 și 11 și alin. (3), art. 27 alin. (1), art. 28 alin. (5), art. 31 alin. (4) partea introductivă și lit. a), art. 34 alin. (3), art. 36 alin. (2) și (3), art. 37 alin. (2), art. 39 alin. (2) și (3), art. 43 alin. (1), art. 44 alin. (1) și (3), art. 50, art. 52 alin. (2) lit. a) și b), alin. (3) și (5), art. 54 alin. (1) lit. j) și k) și alin. (2), art. 56 alin. (1), art. 57 alin. (1) partea introductivă și lit. b), art. 59 alin. (1) și (2), art. 60, art. 62 alin. (1), (3) și (4), art. 63, art. 64, art. 65, art. 66, art. 69, art. 73, art. 82 alin. (1), art. 86 alin. (2), art. 88 alin. (1), art. 90 alin. (1) lit. h) și alin. (2), art. 91 alin. (1) și (3), art. 93 alin. (1) și (3), art. 94, art. 96 alin. (1);</i></p> <p><i>introduce pct. 5_1, 31_1, 31_2 la art. 1, alin. (2) la art. 1, lit. c) la art. 2 alin. (4), alin. (6) la art. 52, art. 57_1, alin. (4)-(7) la art. 59, art. 61_1, art. 62_1, art. 65_1, art. 90_1, art. 93_1;</i></p> <p><i>abrogă art. 1 pct. 33, art. 28 alin. (7), art. 43 alin. (2), art. 48 lit. f), art. 53, art. 54 alin. (1) lit. h), art. 62 alin. (2) și (5), art. 67, art. 70-72, art. 88 alin. (2), art. 96 alin. (2) și (3);</i></p> <p><i>înlocuiește, în tot cuprinsul legii, sintagma "rețele de telecomunicații" cu sintagma "rețele de comunicații electronice" și denumirea "Autoritatea Națională pentru Comunicații" cu denumirea "Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații"</i></p>
12 modificări prin	O.U.G. nr. 19/2011 M. Of. nr. 146/28 feb. 2011 Ordonanță de urgență privind unele măsuri pentru modificarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 67/2013 M. Of. nr. 176/1 apr. 2013	<p><i>modifică art. 19 alin. (1), art. 59 alin. (6), art. 65 partea introductivă, art. 65_1 partea introductivă, art. 73 alin. (1)</i></p>
13 modificări prin	L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012 Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)	<p><i>modifică, la data de 1 februarie 2014, art. 90_1 alin. (1) lit. a), art. 96</i></p>
14 modificări prin	L. nr. 67/2013 M. Of. nr. 176/1 apr. 2013 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2011 privind unele măsuri pentru modificarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice	<p><i>aprobă O.U.G. nr. 19/2011 și modifică art. 59 alin. (6), art. 65 lit. c) și f), art. 65_1 lit. a) și b);</i></p> <p><i>introduce alin. (5_1) la art. 52, art. 59_1;</i></p> <p><i>abrogă art. 19</i></p>
15 modificări prin	O.U.G. nr. 25/2013 M. Of. nr. 208/12 apr. 2013 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002 aprobată cu modificări prin L. nr. 181/2015 M. Of. nr. 484/2 iul. 2015	<p><i>modifică art. 51, art. 56 alin. (1);</i></p> <p><i>introduce art. 29_1</i></p>

16 modificări prin	L. nr. 95/2014 Lege pentru modificarea art. 86 din Legea audiovizualului nr. 504/2002	M. Of. nr. 500/4 iul. 2014	<i>modifică art. 86</i>
17 modificări prin	L. nr. 103/2014 Lege pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002	M. Of. nr. 518/11 iul. 2014	<i>modifică art. 90 alin. (1) lit. g); introduce Cap. III_4 cu art. 42_1, o anexă</i>
18 completat prin	O.U.G. nr. 18/2015 Ordonanță de urgență privind stabilirea unor măsuri necesare pentru asigurarea tranziției de la televiziunea analogică terestră la televiziunea digitală terestră și implementarea serviciilor multimedia la nivel național	M. Of. nr. 423/15 iun. 2015	<i>introduce, la 1 iulie 2015, cap. IV_1 cu art. 49_1 și art. 49_2</i>
aprobată cu modificări prin	L. nr. 345/2015	M. Of. nr. 971/29 dec. 2015	
19 modificări prin	L. nr. 181/2015 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 25/2013 pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002	M. Of. nr. 484/2 iul. 2015	<i>aprobă O.U.G. nr. 25/2013 și modifică art. 29_1 alin. (1)-(4), art. 51 alin. (1)</i>
20 modificări prin	L. nr. 211/2015 Lege pentru modificarea art. 20 din Legea audiovizualului nr. 504/2002	M. Of. nr. 550/24 iul. 2015	<i>modifică art. 20</i>
21 modificări prin	L. nr. 345/2015 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2015 privind stabilirea unor măsuri necesare pentru asigurarea tranziției de la televiziunea analogică terestră la televiziunea digitală terestră și implementarea serviciilor multimedia la nivel național, precum și pentru completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002	M. Of. nr. 971/29 dec. 2015	<i>abrogă Cap. IV_1 cu art. 49_1-49_2</i>
22 modificări prin	L. nr. 187/2016 Lege pentru modificarea Legii audiovizualului nr. 504/2002	M. Of. nr. 838/21 oct. 2016	<i>modifică art. 3 alin. (1), art. 17 alin. (1) lit.d) pct. 12</i>
23 modificări prin	L. nr. 66/2017 Lege privind abrogarea art. 29_1 din Legea audiovizualului nr. 504/2002	M. Of. nr. 273/19 apr. 2017	<i>abrogă art. 29_1</i>
24 completat prin	L. nr. 246/2018 Lege pentru completarea art. 42 ² din Legea audiovizualului nr. 504/2002	M. Of. nr. 932/5 nov. 2018	<i>introduce alin. (4) și (5) la art. 42_1</i>
25 modificări prin	L. nr. 52/2019 Lege pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002	M. Of. nr. 222/21 mar. 2019	<i>modifică art. 90 alin. (1) lit. g); introduce pct. 13 la art. 17 alin. (1) lit.d), cap. III_5 cu art. 42_2 - 42_4</i>
26 modificări prin	L. nr. 109/2019 Lege privind modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice, serviciilor poștale și supravegherii pieței echipamentelor	M. Of. nr. 418/28 mai 2019	<i>modifică art. 93 alin. (3) și (4) și art. 94</i>